

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter professi Societatis obligentur intra Societatem non ambire
praelationem. Punct. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

non aduersari voto agendo, & procurando constitutionis innovationem: quia eo casu votum cessat: nequit enim esse maioris boni impeditiuum. Vorum enim de non innovandis paupertatis constitutionibus intelligitur, dum id societati conueniendius, & conuenientius fuerit. Verum si dubia sic conuenientia, nullo modo poteris agere, & procurare constitutionis innovationem: quia voti certa obligatio non potest cessare ob dubium superueniens. Ratione tamen huius dubij (quod praesumitur prudenter concipi) poteris tum in congregatione generali; tum Pontifici rationes proponere, quae dubium ingerunt non animo relaxandi paupertatis constitutionem, sed inuestigandi, & cognoscendi quid conuenientius sit, relaxare constitutionem, an in illa firmiter perseverare: sic Suar. *rom. 4. de relig. tract. 10. lib. 6. cap. 7. n. 12.* Sanch. *lib. 6. sum. cap. 18. num. 10.* Neque credo ad hanc propositionem faciendam necessarium esse, ut dicit Sanch. obtinere prius à Pontifice voti facti dispensationem; quia illa propositio in illo dubio rationabilis est, bono societatis conueniens, ne grauioris damni periculo exponatur, ac proinde per votum impediti non potest, eaque de causa Suar. cautè dixit securius esse si prius à Pontifice facultas petatur, ut non obstante tali voto possit vnusquisque quod sentit, vel opinatur liberè proponere.

9. Secundus casus, in quo est dubium; an dicti voti obligatio cesset, est cum Pontifex proprio motu relaxationem facit Tripliciter Pontifex relaxationem concedere potest, primò absolute, & independenter à religione, non tamen arctando religionem, ut illa concessione vratur, sed eam liberam relinquendo: sic concessit Trident. *sess. 25. c. 3. de Regularib.* omnibus religionibus (exceptis minoribus de obseruantia, & Capucinis) ut possint religionem in communi possidere. Haec enim concessio absoluta fuit, & independenter à religionum acceptatione; quia fuit per modum legis; non tamen religionis arctauit, ut ea verentur, sed liberam reliquit. Secundo concedere relaxationem potest non absolute, sed dependenter à religionum acceptatione, ut si concederet relaxationem per modum cuiusdam specialis priuilegij, quod vnus non habet, quousque priuilegiatus acceptet. Tertio concedere relaxationem potest obligando ad illius admissionem.

10. Si hoc tertio modo relaxationem Pontifex concedat; eo quod iudicet paupertatem promissam illius religionis conseruari non expedire; manifestum est, voti obligationem cessare. Tum quia votum non potest esse contrarium praecipito. Tum quia postea praecipito variatur eius materia, & quae antea erat honesta, redditur iniqua. Sanch. *lib. 6. sum. cap. 18. n. 9.* Suar. *rom. 6. de relig. tract. 10. lib. 6. c. 6. n. 13.*

11. Si primo modo relaxationem concedat, Sanch. *lib. 6. sum. cap. 18. n. 15.* censet votum non cessare, sed ut illius obligari societatem, & illius professos concessionem non admittente; quia vident non consentire paupertatis relaxationi; at non cedendo concessioni, relaxationi consentiunt. Teneatur ergo ex voto cedere concessioni. Sed oppositum multo verius existimo cum Suar. *rom. 4. de relig. tract. 10. lib. 6. cap. 6. n. 16.* Primò; quia haec relaxatio motu Pontificis fit independenter à religione, eaque posita obligatio voti paupertatis quoad illam partem omnino cessat. Ergo cessat etiam obligatio voti de voto paupertatis in sua puritate conseruando. Secundo ex vi huius voti huius es obligatus ad nihil agendum ad relaxationem paupertatis. Ergo solum es obligatus ad negandum consensum, qui relaxationi cooperetur. Ergo non es obligatus ad negandum consensum, qui relaxationem legitime factam admittat, & assentiat, quia eo consensu non agis ad relaxationem paupertatis, sed relaxatione facta vteris. Tertio, quia secunda congregatio decreto 28. *Cap. 21.* manifestè hanc sententiam iudicauit. Cum enim in illa propositum fuisset decretum Trident. *sess. 25. cap. 3. de Regularib.* concedentis omnibus religionibus (Minoribus & Capucinis exceptis) bona immobilia non obstantibus quibusuis constitutionibus; & ibi contrarium esset; an placeret cedere iuri cuiusque ad habenda bona immobilia in domibus professorum, quod ex decreto Concilij societati esset acquisitum? Placuit magno consensu Patribus (inquit congregatio) ut cederemus cuiusque iuri ex Concilio nobis proueniens, & iuxta nostras constitutiones, & vota, quae post professionem emittuntur, paupertatem in professis, ac ipsorum domibus retineremus, & ita cesserunt totius societatis nomine. In quo decreto expendendum est verbum *placere* quod denotat voluntatis, non necessitatis fuisse illam cessionem, censuissetque omnes illos Partes voto ad cedendum obligatos non esse; aliàs non proponeretur illis, an placeret cedere, sed absque vlla dubitatione, & dependentia ab eorum consensu cefsio proponenda esset. Sed inquire, qualiter potuit congregatio huic iuri cedere, cum hoc ius non societati tantum, sed omnibus ferè religionibus ob ipsam bonum, & in virtutis progressum concessum fuit, & insuper concessum per modum legis, & statuti ab ipsis religionibus independentis? Respondeo optimè potuisse societatem supradictae concessioni cedere; quia illa cefsio non

est societati, neque statui religioso nocua, maxime cum illud priuilegium non praecipitur, sed permittatur admitti Sanch. *lib. 6. sum. cap. 18. num. 13.* vbi *num. 14.* optimè aduertit ex sola cessione non accedente Pontificia confirmatione non reddi societatem professam incapacem, ut antea erat, habendi proprium. Dicitur quia voto praefixo paupertatis ut *dispositio*, *praeced.* diximus, non redditur quis inhabilis habendi proprium, sed indiget Pontificis auctoritate inhabilitatem indigentis. At supradictio Tridentino decreto sublata fuit omnibus religionibus haec inhabilitas ex propriis constitutionibus proueniens, & consequenter etiam societati professa. Ergo sola cessione, & renouatione voti paupertatis non potuit societas habilis reddi. Indiget ergo Pontificia confirmatione, & approbatione. Adde, societas cedendo supradictio Concilij priuilegio solum potuit cedere quod in sua potestate suum erat in sua potestate suum non erat legem Pontificiam alterare, & inhabilitatem sublata reuocare, sed solum non admittente proprium, tamen factum existeret. Ut ergo ad incapacitatem antiquam rediret, approbatione Pontificis indiget, quae sine dubio tunc accessit, & saepe postea facta est à pluribus Pontificibus nostrum institutum confirmantibus maxime à Greg. XIII. in Bulla *Ascendens*.

1. Maiorem nihil difficultatem ingerit secundus casus scilicet cum Pontifex per modum priuilegij relaxat paupertatem sub tacita conditione si religio iudicans sibi expedire eam relaxationem acceptauerit qualiter Pontifex Honoris cum S. Clara fe gessit relaxationem paupertatis concedens, ipsa vero concessioni cessit, & humiliter postulat, ne permitteret ipsam, & sibi subditas à primario spiritu desistere in animum facta hac concessione teneatur societatis professi esse renouare, vel possint voto non obstante concessionem admittente? Ratio difficultatis est; quia relaxatio paupertatis pendet eo casu ex societatis acceptatione. At societatis professi vident se nihil acturos, nec assensum praestituros ad paupertatis relaxationem. Ergo vident eo casu non acceptare, cum per acceptationem paupertas relaxetur. Nihilominus non videtur probabilitate carere adhuc eam acceptationem voto non aduersari, quia ea acceptatio non est causa relaxationis, sed est conditio, ut relaxatio proprio motu à Pontifice facta effectum obtineat. A societatis professi solum permittere videntur se non procuraturus, nec consensuros in paupertatis relaxationem; procuratore inquam, & consensu, qui illius causa sit. Ergo. Et confirmo, Societatis professi videntur in sua puritate paupertatem sub voto comprehensam conseruare, integramque, & illam votum illius retinere; quod necesse est intelligendum est; dum illa paupertas sub voto comprehenditur, & votum illius illam manet. At facta hac concessione ea paupertas, quae antea sub voto comprehendebatur, iam non comprehenditur; cum non sit obligatoria, sed voluntaria, neque votum illam manet, cum eius obligatio cesset. Ergo votum de conseruando eo voto non obligat. Tandem quia sciens Pontifex societatem obligari voto speciali ad nihil agendum in paupertatis relaxationem; si eo voto non obstante relaxationem concedat, arbitrio societatis remissam sine dubio censetur dispensare in voto vt ipse quid necessario praerequisitum ad legitimam concessionem acceptationem. Neque enim praesumendum est Pontificem velle sine gratie acceptationem peccaminosam esse. Atque ita sustinet Suar. *rom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 6. c. 6. n. 16. in fine*, ut ex eius ratione manifestè colligatur.

PUNCTVM V.

Qualiter professi societatis obligentur intra societatem non ambire praetationem.

SVMMARIVM.

1. Explicatur votum.
2. Proponitur materia voti.
3. An sit contra votum aliquam actionem externam exercere aptam ad obtinendam dignitatem eo animo, & intentione? Duplicem actionem distinguit Suar. de prima negat, de secunda affirmat.
4. Verius est nullum ex supradictis actionibus voto aduersari, nisi iis circumstantiis facta sit, ut prudenter ea illa colligi possit ambiciose operantis animus.
5. Respondetur arg. in contrarium adductis.
6. N. mine dignitatis, & praetationis in societate intelligitur ordinaria est delegata.
7. Transgressor huius voti poena inhabilitatis ad quamcunque praetationem punitur.

1. Secundum votum, quod professi in societate emittunt, est de non ambienda praetatione vlla, vel dignitate in

in societate. Quod votum his verbis emittitur. Præterea promitto nunquam me adurum, nec præterfuturum, nec indirectè quidem, vt in aliquam prælationem: vel dignitatem in societate eligat, vel promoueat. Esse hoc votum licitum & sanctum, societati conuenientissimum nemini potest esse dubium; cum sæpè à sede Apostolica sit probatum specialiter à Gregor. XIII. in bulla, *Ascendentes*. Et quia hæc via præcluditur ambitioni aditus, contentiones, inuidiæ, dissensiones, calumniæ, aliæque huius generis mala remouentur, & felix societatis status conseruatur. Quæ sunt rationes, ob quas S. Ignat. 10. p. *constit. S. 6.* iniungit professis hoc votum. Professus autem specialiter iniungit, & non scholaribus, & coadiutoribus formatis: quia penes ipsos maxime est societati gubernatio, ex eorumque ambitione supradictorum malorum periculum magis timere poterat.

2. Materia huius voti est negatiua, scilicet non agere nec prætereundè etiam indirectè aliquam in societate prælationem, vel dignitatem. Vnde huc voto satisfactis, dum non agis, nec prætereundis; tamen desideres, appetasque dignitatem; quia etsi possit esse votum de non desideranda, nec appetenda dignitate; at de facto illud votum non præstat, vt constat ex forma, qua illud emittit, & ex ratione, qua motus est S. Ignat. ad hoc votum iniungendum, qui fuit societatem in suo felici statu conseruare, quem interius appetit, dum exterius non manifestatur, non perturbat. Et præterea obligari voto ad non desiderandam, nec appetendam interius dignitatem conueniens non erat; quippè multis scrupulis, & conscientia anxietatibus esset expositum. Atque ita sustinet Vasq. 1.2. q. 74. art. 8. *disp. 11. c. 3. in fine.* Sanch. *lib. 6. sum. cap. 18. n. 18. Suar. tom. 4. de relig. tract. 10. lib. 6. cap. 7. num. 9.*

3. Quocirca difficultas est; an peccet contra hoc votum aliquam actionem externam exerceo aptam ad obtinendam dignitatem eo animo, & intentione? v. g. si studiis vaces, si regulas obsecras, si virtutem singas, si bonam apud Generalem, & Prouinciales æstimationem procures, si beneficia, & obsequia præstes animo querendi prælationem: an peccet contra votum? Suar. *ditto q. tract. lib. 6. cap. 7. ad n. 10.* distinguit inter has actiones. Alæ, inquit, sunt ex se bonæ, & honestæ quæque solum ex intentione vitiantur, quales sunt studiis vacare, obedientiam sectari, regulari disciplinæ, exteriorique obseruantia insisteret. Has si præstes animo querendi prælationem voto non aduersaris; quia ea solum est ambitio interior, & quoad Deum, non exterior, & quoad homines. Et quia illæ actiones non mouent effectiue superiorem ad prælationem concedendam, sed solum obiectiue te magis capacem, & aptum ostendendo, nequis ergo voto aduersari, cum eas exerceas. Aliæ (inquit Suar.) sunt actiones ad summum indifferentes, quæ si bono fine careant, itam contrahunt speciem quamdam ambitionis. Hæc sunt fingere virtutem, beneuolentiam superioris obsequiis, & beneficiis procurare, bonam apud Generalem æstimationem habere ex aliorum relatione. Has inquam si præstes animo querendi dignitatem, votum lædis; quia est præsentio indirecta. Tum quia hæc non te aptiorem, & capacitorem reddunt, sicuti literis vacare, & regulari obseruantia insisteret ac proinde non mouent solum obiectiue, sed effectiue, excitando, & inducendo superioris voluntatem. Tum quia nulla est efficacior negociatio indirecta, quam quæ iis viis paratur. Tum denique quia si hæc actiones à præsentione indirecta excluduntur, nulla assignari potest, quæ sit præsentio indirecta. Subdit verò Suar. *ditto lib. 6. c. 7. n. 12. in fine* hæc in individuo non semper esse peccata mortalia tum ob leuitatem meritorum. Tum quia intentio illa subreptit, & non est satis deliberata. Tum quia non proprie imperat actum, sed solum illi adiungitur, & circa illum versatur, vt circa obiectum tantum: & ita vel eius malitia est mere interna, vel certe propter exterioris prodit, leuis est.

4. Cæterum verius censo nullam ex supradictis actionibus voto aduersari, nisi iis circumstantiis facta sit, vt prædenter ex illa colligi possit ambitiosus operantis animus: sic expressè docet Sanch. *lib. 6. sum. c. 18. n. 19. q. segg.* Ratio est quia per huiusmodi votum (vt ipsemet Sanch. docet) non prohibetur quilibet ambitio, & præsentio apud homines, qui possunt concedere prælationem. At dum exercitio illarum actionum animus prauum non manifestas, non ambis apud homines, nec prætereundis, cum ipsos omnino lateat. Ergo illis actionibus sic exercitis voto aduersari. Et confirmo si ab illis actionibus intentionem querendi prælationem excluderes, & ob alios fines eas præstares, neque apud Deum, neque apud homines ambitiosus esses (vt ipsemet Sanch. concedit) & est per se manifestum. Ergo ex sola superaddita intentione, interiori querendi prælationem, ambitio, & præsentio exterior esse non potest. Ergo nec contra votum. Præterea huiusmodi voto prohibetur ambitio, & præsentio, ex qua felix societatis status perturbari potest litibus, contentionibus, inuidiis, & calumniis, aliisque malis, quæ ex contentione nascuntur. At dum ambitio secreta est, neque hominibus manifesta, neque iuris huiusmodi lites, contentiones, æmulationes, & calumniæ

otiri. Ergo illa ambitio, & præsentio non est, quæ voto prohibetur. Denique id ipsum colligitur apertè ex 10. p. *constit. S. 6.* vbi hoc votum iniungitur; siquidem in ea clausula, & eodem textu dicitur; vt professi Deo, ac Domino nostro vident se nihil vnquam ad prælationem obinendam acturos, & quous agere animaduertent delaturos. At qui deferti non possunt, nec animaduerti agere contra votum, nisi in exteriorem actum ambitio, & negociatio prodeat, ergo de sola negociatione, procuratore, ambitio neque exteriori, & manifesta votum procedit. Notanter dixi nisi spectatis circumstantiis prudenter colligeretur eo animo querendi prælationem supradictas actiones fieri; nam tunc manifestum est præsentionem saltem indirectam esse, & ita sustinet Sanch. *ditto cap. 18. n. 10.*

5. Neque obstant in contrarium adducta. Nam est prædictæ actiones non te constituunt magis aptum, & capacem in re ipsa dignitatis obtinendæ; at in apparentia, & æstimationeque hominum te aptiorem reddunt; ac proinde non mouent effectiue voluntatem concedentis prælationem, sed obiectiue tantum, quatenus illis positus magis dignus iudicaris, cui prælatio concedatur. Secundum, & tertium perit in quo consistat præsentio indirecta, & quæ ratione à directâ distingui possit; Sanch. *ditto cap. 18. n. 23.* respondeo nullam esse distinctionem, sed pro maiori vitij exterminatione additum esse illud verbum, *nec indirectè quidem*. Secundo respondet illam esse directam præsentionem, quando expressis verbis, vel signis dignitas præterditur; indirectam vero, quando simulato alio colore procuratur; sicuti donatio directâ fit, quando do sub nomine donationis aliquid donatur; indirectâ, quando sub titulo mutui animo non repetendi conceditur. Ergo verò dicerem præsentionem directam esse, quando quis per propriam personam præterdit apud eum, qui prælationem concessurus est; indirectam verò, quando medio alio præterdit. Non enim satis percipio, quomodo non sit directâ præsentio (esto non sit satis expressa) ea qua quis animo querendi dignitatem, actionem præstat sufficienter declaratiuam suæ prauæ intentionis.

6. Superest explicandum quid nomine dignitatis, & prælationis in societate intelligatur; Sed ab hoc negotio nos liberauit *septima congregatio decreto 44. aliàs 37. c. 38.* affirmanone nomine dignitatis, & prælationis idem in societate significari; ac proinde venit intelligenda dignitas, & prælatio ordinaria, & delegata. Ordinaria dignitas est Generalis, Prouincialis, Pæpofiti, & Rectoris. Delegata commissarij, visitatoris, vicegeneralis, viceprouincialis, vicepæpofiti, & vicerectoris, ita tradit Sanch. *lib. 6. sum. c. 18. n. 25.* Suar. *4. de relig. tract. 10. lib. 6. cap. 7. n. 14.* Ex quibus inferitur, non esse contra hoc votum prætereundè esse procuratorem designatum in congregatione generalis, esse assistentem, esse ministrum, esse predicatorem, & lectorem Theologiæ, quia hæc omnia officia sunt, non dignitas, neque prælatio, & tradit Sanch. & Suar. *suprà* qui de officio procuratoris satis inclinatur sub voto debere comprehendere ob potestatem, quam suscipit societatem gubernandi, & generalem eligendi.

7. Sed quæ pœnæ sint transgressoribus huius voti impostæ? Respondeo esse pœnam inhabilitatis, & incapacitatis ad quamcumque prælationem sic habetur 10. p. *constit. S. 6.* Si vero sit ambitio generalis ultra inhabilitatem ipsam ad prælationem imponitur inhabilitas actiua, perpetuo enim excluditur à generali congregatione. vt constat ex 8. p. *constit. cap. 6. S. 2.* An vero à Prouinciali esset excludendus non ibi exprimitur, sed merito excludendus esset, qui vitium sic religioni nocuum commisit. Vt autem hæc pœnæ locum habeant opus est sententia saltem declaratoria criminis, quæ sine probatione manifesta dari non potest. Et licet 10. p. *constit. cap. 6. S. 6.* dicatur esse inhabiles ad quamvis prælationem eos; de quibus probari possit, quod eam ambiissent, non debet intelligi de potestate probationis, sed de potestate iam reducta ad actum; vt bene notauit Suar. *t. 4. de relig. tractat. 10. lib. 6. cap. 7. num. 16.* Qualiter autem probatio ambitionis Generalatus faciendâ sit, traditur à *constitut. dicta 8. p. cap. 6. S. 2. in declarat. A.* neque circa illam aliquid notandum occurrat.

PUNCTVM I.

Qualiter obligentur professi Societatis nullam prælationem, nec dignitatem extra Societatem prætereundè, eamve acceptare, quin à Summo Pontifice obligentur.

SVMMARIVM.

- 1 Explicatur votum.
- 2 Proponitur materia voti.
- 3 Quid nomine prælationis, & dignitatis intelligatur.